

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДСУМКОВОЇ АТЕСТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ГІМНАЗІЙНОЇ ОСВІТИ У ФОРМІ ЗОВНІШНЬОГО ОЦІНЮВАННЯ

Світлана Головка, к.іст.н., доц.

Інститут педагогіки НАПН України
м. Київ, Україна

Аналізуючи проблему реалізації державної підсумкової атестації здобувачів базової освіти у формі зовнішнього незалежного оцінювання, ми з'ясували, що вона є актуальною й для інших країн (Головка, 2018). У процесі дослідження нами з'ясовано, що цікавим є, зокрема, досвід Республіки Молдови, в якій національні випускні іспити за курс гімназійної освіти здійснюються у форматі, що у максимально відповідає зовнішньому незалежному оцінюванню.

Система зовнішнього оцінювання освітніх результатів випускників гімназії функціонує у Молдові з 2013 р. Основним їх призначенням є сертифікація рівня знань та навичок здобувачів рівня базової освіти. Сертифікат за гімназійний курс дає можливість брати участь у конкурсі до ліцею або закладів професійно-технічної освіти.

Випускні іспити в Молдові за курс гімназії є обов'язковими для всіх здобувачів і призначені для сертифікації їх рівня базових знань та навичок. Випускникам, які успішно складають іспити, видається сертифікат про гімназійну освіту. Іспити є письмовими (у формі тестів) і проходять в основну та додаткову сесії одночасно в усіх закладах освіти. Випускники гімназії складають по одному іспиту в день. Розклад іспитів затверджується наказом міністра. Екзаменаційні приміщення готуються таким чином, щоб учні могли працювати по одному за партою, а також виключалася можливість використання ними будь-яких допоміжних дидактичних матеріалів.

Координує екзаменаційний процес Національна екзаменаційна комісія, головою якої є міністр. Організація та проведення іспитів здійснюється Національною установою з оцінювання знань та екзаменації, яка формує склад робочих груп зі створення екзаменаційних матері-

алів та районних (муніципальних) екзаменаційних комісій, забезпечує виготовлення, тиражування, зберігання та перевезення екзаменаційних матеріалів, контролює діяльність районних (муніципальних) комісій щодо якості та прозорості іспитів, систематизує інформацію про їх проведення та готує підсумковий звіт про результати випускних іспитів за курс гімназійної освіти, а також висвітлює процес їх організації та проведення в засобах масової інформації (Положение о национальных выпускных экзаменах, 2018).

Національні випускні іспити реалізуються у формі тестів з окремих предметів, на виконання яких відводиться по дві астрономічні години. Перевірку тестових завдань здійснюють районні (муніципальні) екзаменаційні комісії, до складу яких входять які делегуються навчальними закладами та професійні і особистісні якості яких відповідають відповідним критеріям (знання куррикулуму та екзаменаційної програми, досвід участі в комісіях з оцінювання, відповідальність, порядність, компетентність в професійній галузі, дотримання вимог проведення під час попередніх випускних іспитів).

Схеми оцінювання тестів та конвертування тестових балів в оцінки розробляються Національною установою з оцінювання знань та екзаменації з урахування забезпечення дотримання єдиного підходу до перевірки та оцінювання на національному рівні. Оцінка за десятибальною шкалою відповідає відсотку від загальної кількості балів (наприклад, 1 бал – 0%, 2 бали – 1–8%, 9 балів – 90–95%, 10 балів – 96–100%).

Випускники гімназії Молдови 2018 року склали 4 іспити (румунська мова та література, математика, мова навчання, історія румун та всесвітня історія). Важливою особливістю тестів за гімназійний курс з усіх предметів є переважання завдань відкритої форми, зокрема, завдань із розгорнутою відповіддю.

Випускні іспити за курс гімназії мають відмінності у порівнянні з іспитами по завершенню ліцею (бакалаврський іспит). Оскільки бакалаврський іспит має важливе значення для вступу до університету (середній бал абітурієнта для вступу до вищих навчальних закладів Молдови залежить від середнього балу іспиту на ступінь бакалавра та середнього балу за навчання в ліцеї у відношенні 2:3), то його складання відбувається безпосередню у формі та за технологіями зовнішнього незалежного оцінювання.

Такі іспити відбуваються у спеціальних центрах бакалавріату, які створюються на базі закладів освіти різних рівнів. На відміну від іспитів за гімназійний курс, перевірку тестів ліцеїстів здійснюють не районні (муніципальні), а республіканська комісія з оцінювання. До її складу, який затверджується Національною екзаменаційною комісією, можуть входити викладачі-педагоги закладів загальної середньої, професійно-технічної та вищої освіти, які мають дидактичний або науковий ступінь та стаж роботи в галузі викладання не менше 5 років.

Виявлено, що запровадження нової форми підсумкової атестації випускників гімназії актуалізувало проблеми, досвід вирішення яких є актуальним і для вітчизняної освітньої системи. Зокрема, щодо перспектив переведення випускника гімназії за результатами зовнішнього оцінювання до іншого навчального закладу, в якому функціонує ліцей, зменшення ролі педагога гімназії у формуванні підсумкової оцінки учня, переважання письмової (тестової) форми складання, що не завжди сприяє всебічному виявленню освітніх результатів учнів.

Ключові слова: зовнішнє незалежне оцінювання; випускні іспити; гімназійна освіта, сертифікація.

Література

Головко С. Г. (2018). Сучасний підручник близького зарубіжжя у контексті запровадження зовнішнього оцінювання здобувачів гімназійної освіти. *Проблеми сучасного підручника: зб. наук. праць*, 21, 104–117.

Положение о национальных выпускных экзаменах за курс гимназического образования (2018). [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.aee.edu.md/sites/default/files/reg_gim_rus_mo_2018.pdf